

Universitätsbibliothek Paderborn

Venerabilis Patris Thomæ à Jesu ... Opera Omnia

Homini Religioso Et Apostolico Tam Qvo Ad Vitæ Activæ, Qvam
Contemplativæ functiones utilissima, Duobus Tomis Comprehensa. In
Qvibvs Singvlari Pietate, Varia Ervditione Clariori Et Breviori Stylo
Continentvr Et Explicantvr ...

Tomás <de Jesus>

Coloniæ Agrippinæ, 1684

Capvt XI. De modo, quo hæc fruitiva fit Vnio, tam ex parte Dei, quàm ex
parte animæ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38621

CAPUT XI.

De modo, quo haec fruitiva sit Unio, tam ex parte Dei, quam ex parte animae.

Dionysius Carthusianus, exponens illa verba Job 36. In manibus Deus abscondit lucem, & precipit ei, ut rursus adveniat, mutuam hanc cooperacionem inter sponsum & sponsam, cum arctissimo amoris nexus vincuntur lib. de Fonte lucis, art. 16. praelato sequentibus verbis descripsit:

Hic DEUS sublimis cum viderit mentem hominis spirituali zelo iustitiae penetratam, charitate flammeam, puritate ac omni virtute fulcitam, ad divina sortiter aspirantem, mox dignissime exuberans, amorem, Declaratio-

rum operatio Dei

in anima.

amorose ac frequenter ei occurrit, accedit, ac co-

operatur, seque ei communicat, manifestat, insufficit,

eam ad se elevat, intrat, serpit, deosculatur, amplificatur,

atque se ei intundit, gustaudum, fructum of-

ferit ac exhibet, habetque complacentiam uagam in

ea, & tamquam amicam ac fronsam apprehendit, fer-

cundat, & sibi astringit; eamdem lucem quoque, quam

in manibus suis tenet abscondit, ei propalat ad ho-

ram, aut horam, prout sibi omnium sapientissimo

moderatore placuerit.

E: infra: In quo lucis bujus redditu annuntiat DEUS per allocutionem internam dilecto (homini bono scilicet, cum quo tam gratiosè operari dignatur) quod lux ista possitio ejus sit, ita ut eam posse stabili- ter possidere; & si ad horam amiserit eam, ad eam rursum recuperandam possit ascendere, & per eam ad lumen gloriae pervenire. Infuper lucem contemplacionis theoriae, ac mystice radium visionis tenet DEUS in manibus, eamdem lucem pulcherrimè radiantem ad libitum suum mens purgata nunc pandit & influit, nunc retrahit & abscondit; sicque lux ista venturissima ad tenetum DEI arbitrium latet ac patet, & nunc copiosius clarissimus insulgen, nunc minus.

E: post pauca: Etenim in hac profundissima contemplatione, gratia DEI praventis ac pertransiens seipsum perstringit amantia, & eripit eum illi, infigit que sibi, atque, ut borum expertus ait S. Bernardus, rapit eum in ciem, qui est à tumultu rerum ad gaudia silentii, hoc est in splendorē clarissimum lucu supremū, in quo ab omni profusio desideriorum carnalium, inquietorumphantasmatum, fluctuantum cogitationum suavitatem conquiescat, obdormiens in dilecto; sicque pro modulo suo ad momentum & punctionem eiusdem ostenditur ei videndum sicuti est. Inter hac namque DEUS effici ipsum in idipsum, ut si ipse pro modulo suo, sicut & illud est. Tunc plerumque oculo Patris & Filii medium invenit se contemplator bujusmodi.

Haec enim, quid DEUS efficiat in anima, Dionysius Carthusianus breviter declaravit, quid mens nostra tam praelato lumine praeventa ac medullitus penetrata operetur, egregie protelatur, dicens: Cumque hanc lucem Omnipotens mente ostendit, mox mole magnitudinū sua, adu- latus ac excellētē majestatis, perfections, ac luciditatis sua immensa, mentem in monte, in idem oculi, in puncto, sic dulciter, non violenter vincit & opprimit, ut ipsa defluat atque desciat a seipso, & recta amore, ac stupore pre admiratione eius quam contemplatur majestatis ac claritatis immensa, pra Deitatis quam cernit deliciissima serenitate, ne- sciat de seipso. Sic quidam repente tars valida ilu- stratur ac inflammatur, ut prorsus succumbens, vi- res & sensus corporales amittat. Tunc mens in incre-

Etipius
animæ
cooperatio

SEXTA OBSERVATIO.

S. 6.

AMOREM esse vim unitivam, S. Dionysius lib. 4 de Divin. nomin. iure docuit, cujas sententia subscriptibus D. Augustinus 8. de Trinit. cap. 10. Amor est, inquit, quasi iunctura quadam, duo aliquæ copulans, vel copulare appetentes, amantes scilicet & amatiss. Quæ verba D. Thomas 1. 2. quast. 27. art. 2. ita explicat, ut illud verbum copulans referat ad unionem affectus, sine qua non est amor; illa vero, copulare appetens, ad unionem realem amantis cum te amata. Quare S. Thomas ibidem amoris perfecti naturam exponens, inquit: Amor non requisitus, non est contentus superficiali apprehensione amati, sed intendat rem amarissam perfite habere. Quare perfecti DEI amatores, & dilectione, qua in affectu consistit, minimè contenti, ad realem cum DEO unionem coniunctuadspirant, ut præclarè S. Macarius Homil. 10. exponens illa verba Eccl. 2. 4. Quod edunt me, adhuc esurient; & qui bibunt me, adhuc sicciantur. Porro inquit, anima, qua DEUM perinde Christum colit, etiam si infinita iustitia opera considerit, ita se habet, perinde ac si nihil egisset, propter inexhaustibilem desiderium quod habet erga Dominum; qua licer jejuniu, aut vigilis corpus consumpsit, ita affectu est, ac si nondum quidquam agere capisset quod ad virtutes pertineat. Et si varia Spiritus charismata, aut revelationes ac mysteria celestia consequerentur, properi immensam & insatiablem erga Dominum dilectionem; ita se gerit apud se, ac si nihil adhuc obtemperet; sed quotidie ejusmodi ac subiuncta, per fidem & charitatem perseverans in oratione, immodecum ad mysteria gratia. Ad omnium virtutum gradus aspirat, celesti spiritu amore vulnerata, ardenti desiderio erga sponsum caelestem (per gratiam, qua prædicta est) agitata: desiderans habere perfecte mysticam & arcana cum eo societatem in sanctificatione spiritus, revelata anima facie, sicut semper oculi intuens sponsum caelestem facie ad faciem, beneficio spiritali & ineffabilis lumen in eo per dulcedinem fideli plene de- mersa, configurata morti ipsius, pra summo desiderio, quo perpetuò sperat pro Christo mortem oppetrere, con- fidens sine dubio per gratiam Spiritus se plenè libera- tam iri a peccato, & tenebris affectionum, ut purifica- ta per Spiritum, & anima & corpore sanctificata, vi- ras purum evadere mereatur, ad suscipiendam caelestem unionem, in quo manet digne- tur caelestis ac virtus Regis Christi.

Thom. à Iesu Oper. Tom. II.

D

a

ta lucis secretum inducta, in infinito lucis abyssu demergitur, in eterna felicitate oceano ratisa desperditur, in amoris igne immensis revoluta comburitur, atque in super virtutissima ac superplanissima solitudine impertransibili & immensa amplitudine securissime errat, feliciter deviat, perdens seipsum, nesciens ubi, vel quando. Virum in hac intuione tranquillissima ac Cherubica, mens humana ut plurius non duc desigatur, sed DEUS lucem, quam paulo ante infundit, retrahit & abscondit in manibus, atque post modicum denud precipit ei, ut mens adveniens orietur, maiore nonnumquam cum claritate quam ante. Quia luce menti fulgente, mens iterum intus splendescit, agnoscit, alteratur, miratur, opprimitur, desicit. Tunc deus amentium somnosa annuntiat de ea (hoc est de luce ista, quam paulo ante abscondit in manibus) electo ac dilecto (firudo scilicet amator) quod possessio ejus sit. Hac Catecholianus.

Explicatur enucleatus tam ex parte DEI, quam animae, operationes in hac Unione intervenientes explicemus, necesse est, ut omnibus plenius confitare possit quid haec Vtio arcana & divina sit, scie, voluntate nostram non posse immediata & perfecte DEVU attingere, & per dulcissimum amoris amplexum ei uniti, nisi prius DEVU animae potentias illabatur, ac eis intimè paelens fia. Pro

hujus vero divini illapsus declaratione meminisse oportet ea, que superius, dum de Spiritu sancti missione sive illapsu ageremus, latius annotavimus; nempe, DEVU non solum ratione impenitit, sed & ratione gratiae habitualis secundum suam essentiam in elementia animae residere, ac cum eo animam iusti charitatis vinculo immediata esse conjunctam, quae unio nequit hominem in hac, nec in futura vita plene beare: quare opus est, ut DEVU ipse quasi latens & absconditus in anima fundo, animae potentias se communicet, ostenda, ac revelet, uniendo se illis immediatae in ratione objecti. Ita autem manifestatio DEI, sive ostentio facie sua, illapsus dicitur, quia DEVU illabitur potentias, principia voluntatis, obiectum offendendo se illis in ratione summi boni; & quamvis iste illapsus in gloria sit perfectissimus, quia DEVU perfecte & distincte, sive intuitivè intellectu Beatorum videndum proponitur, in via tamen, licet non ita clare & perfecte, a nostro intellectu comprehendatur, videatur & cognosciur (quantum in hac vita permittitur) sub ratione immensis lucis: a voluntate vero perfeccissime attingitur, ac arcano nexo apprehenditur, quia voluntas, ut supra premittebamus, aliud intellectu se erigit, ac immediatius quam ipse intent. P. tellectus DEO unitur. Hec igitur intima DEI Balthas. conjunctio cum voluntate, non multum dissimili in cap. 1. he ab ea, quia in beatitudine cœlesti contingit, illam mansio ps non immunito a Patribus appellatur. S. Augustinus Tom. 10. Serm. 2. de Spiritu sancti missione, dum loquitur, ita inquit: Ergo Spiritus sanctus resplendet in hac die ad preparata Apostolorum suorum templis, velut imber sanctificationis illapsus est, &c. Idem pag. 309. quoque Augustinus Serm. 186. eriam de adventu Spiritus sancti, Paulus, inquit, Apostolus tanta magnificatio locupletatus illapsu fiducialiter protestatur: Et si cognovimus secundum carnem, sed jam nunc non nimirum.

Latiū tamen & expressius S. Bernardus Serm. 3. in Cant. hujusmodi illapsum significat illis verbis: Vide autem tu, ne quid nos in hac Verbi animaque commixtione corporeum seu imaginatorium sensire existimes, id loquimur, quod Apostolus dicit: Quoniam-

qui adberet DEO, unus spiritus est. Excessum purum in DEVU, sive DEI pium descendit in animam, nostram, quibus possumus exprimitus verbo, spiritualibus spiritualia comparantes. Itaque in spiritu ista conjunctio, quia spiritus est DEVU, & concapit decorum anima illius, quam forte adverterit in spiritu ambulans, & curam carnis non persicentem in desiderio, praesertim si sui amore si graniter conseruit. Non ergo sic affectus & sic dilecta, contenta erit anima, vel illa, qua malis per ea que facta sunt, vel illa, que paucis per visa & somnia facta est manifestatio sponsi, nisi & specialis prarogativa intimè illum affectibus, atque ipsis medulli cordis calitu illapsum significat, babeatque praestit quem desiderat, non figuratum, sed infinitum & non apparentem, sed affidentem: ne dubium, quin è suadore, qui suscitatus, non foris. Verbum nempe est non sonans, sed penetrans, non loquax, sed efficax; non obstrepens auribus, sed affectibus blandiens. Facies est non formata, sed formans; non perstringens oculos corporis, sed faciem cordis latificans, grato quippe amoris munere, non colore. Non tamen adhuc illum dixerim appetere sicut est, quamvis non omnino aliud hoc modo exhibeat, quam quod est. Neque enim vel sic continuè praestit erit, quamvis devotissimum mentibus, sed nec uniformiter omnibus.

Expendenda sunt singula ferè verba Bernardi, agit enim hic præcipue de ista Unione fruiva, quæ contingit per excellum mentis in DEVU, sive DEI pium descendit in animam, ubi mīrū depingit anima vota & ardenti desideria illius conjunctionis cum sponso per manifestum osculum, sive illapsum ipsis in ejus vicerā. Nec enim contentia est alii manifestacionibus, sive revelationibus, nisi & speciali prarogativā, inquit, intimè illum affectibus atque ipsis medulli cordis calitu illapsum significat, babeatque praestit, quem desiderat, non figuratum, sed infinitum. Quibus verbis aperte docebat, istum illapsum esse specialem prarogativam, omnes visiones, & revelationes, sive prophetiae donum excedentem.

Secundū observate etiam oportet illa verba: Facies est non formata, sed formans; faciem cordis latificans, grato quippe amoris munere, non colore. Nam tamen adhuc illum dixerim appetere sicut est, quamvis non omnino aliud hoc modo exhibeat, quam quod est. Quasi dicat, DEUS per illaplum præstis est anima, ostenditque faciem suam, id est, elementia suam, non formata, id est, claram & distinctam; sed formans, id est, suo amplexu & amore latificantem & inebriantem cor, illudque formatum, ut sit apud DEUM ipsum attingere. Et quamvis in hac unione, ait, DEUS non exhibeat & manifestet sicut est, sicut ostendit se in gloria beatissimi Sanctorum mentibus; exhibet tamen se ipsum, & quod est, hoc est, se ipsum manifestat per istum illapsum, non tamen sicut est, id est, clare & distincte, Hec Bernardus, quibus nec quid clarius, nec efficacius ad rem, de qua agimus, confundendum, posset excogitari.

Sanctus Macarius Homil. 4. lèpē hunc illapsum variis aliis nominibus inculcat, præcipue illum DEI illaplum demissionem appellat, dicens: Nam omnia quæ vult, sunt ei persicilia, & quando illi videntur, se ipsum demissando incorporat & transformat, conspicuum se exhibens diligenter illum in gloria lumine inaccessum, præ multa & inenarrabilis dilectione apparet, qui digni sunt, secundum ipsius virtutem.

Idem Homil. 10. non obscurè hunc etiam illa-

Vid. Jo
ma II
SU Ma
RIAC
6. The
mijic.
pag. 28
& sp
at. no
Buth.
quo i
sider
Duc
mijic
cot.

psum significat, dicens: *Hujusmodi anima, quae tam ardenti & infatib[ile] dilectione flagrant erga Dominum, digna sunt rite eterna: quare merentur ab affectionibus redimi, accipintque perfectam illuminacionem & participationem sancti & arcani Spiritus, ac mystica societas in plenitudine gratia.* Ita Macarius: qui per perfectam illuminationem ac participationem sancti Spiritus, quid aliud putas intelligit, nisi ipsum illapsum, quo medio anima perfectam societatem & participationem ipsius DEI adipsitur.

Idem demum Macarius Homil., 18. *Cum enim anima, inquit, ad perfectionem spiritus evaserit, penitus expurgata ab omnibus affectiōnibus. & Spiritus Paraclete arcanae societate unita, permixtaque spiri- tui meruerit fieri spiritus, tunc sit tota lux, tota cœ- lus, tota spiritus, tota oblectatio, tota exultatio, tota dilec- tio, tota visera, tota bonitas, fides, & clementia. U- bino autem occurrit illa verba, *Spiritus Paraclete arcanae societate unita permixtaque illis enim innuitur, hujusmodi menibus purissimis Spiritum sanctum advenire, ac illis inimicu[m] non alter ac Apostolis i[ps]is, quantum ad illapsum, de quo loquuntur.**

Praeterē, quamvis nomine illapsus, explicata hæc Unio a Patribus patissim non iuuenatur, reperiuntur tamen quali aquivalentibus verbis & sententiis, nam DEUM ipsum animabus purgatissimis praesentem adde docent. S. Cyrilus A ean- drinus lib. 10. in Ioan. cap. 3. *Qui vero, ait, omni virtute mentem suam purgando ap[osto]l[u]s jam ad maiora facti sunt, Spiritus illuminatione receperit, oculu[m] anima habitan[t] in se DEV M videbunt.*

S. Gregorius in 1. cap. Cant. explicans illa verba, *Osculatur me, &c. Sed prius sponsu[m], inquit, anxietatem ejus sentiens, osculum porrigit. & ne desiderio lebas, gustu sua suavitatem lenti, & dum suam praesentiam exhibet, eam ad maius dilectionem osculum accedit.* Hæc autem prætentia, per illapsum exhibetur animæ.

Hic est præterē ille felicissimus illapsus DEI, quem in die Pentecotes Discipulis ac Apostolis Att. 2. conigilie legimus, de quo latius superius cap. 8. qui etiam aliquando parvissimis & defecatis mentibus à DEO liberalissime infunditur, quo DEUS ipse per suam effluvia fit praesens non animæ effluentia, in qua anteā per gratiam preexistente bat sed potius rationabilis, ita ut ab his in ratione objecti tangi, amplecti, ac deosculari vitali ficatione & gusto dulcissime possi. Agunt præ-

Vid. Jo- tereā de hoc illapsum Doctores Mysticæ, principiū

an. JE. Gelon variis in locis, maxime Tom. 3. in Cant.

SUMA. Ratione deinde probatur. Constat enim, Pa-

RIA cap. tres super ius rei o[ste]s non loqui de illapsum, qui

6. Theol. communiter omnibus iustis contingit, cum eis

mystic. infunditur gratia habitualis, qua media ipli DEO

pag. 28. sunt uniti, sed potius de illo, quo anima ad altissi-

& supram realem & actualiem cum DEO unionem

cit. nost. sublimatur, ut ex eorum verbis clarissime coni-

Balts. citur: nam vel loquuntur de illapsum Spiritus sancti

quo iste in Apostolorum corda; vel de eo, q[uo]d DEUS li-

adducit Doct. liberalissime perfectissimum virorum mentibus

fit praesens, acque inimicu[m] per leipsum eorum po-

tentius unikur.

Thom. a Iste. Opus. Tom. II.

Theologis perh[ic]simis non ponitur novus illapsus, ut DEUS in electui & voluntati Beatorum praesens fiat, ea solum ratione, quia iam ipse Deus ratione immensitas est eis intime praesens: eodem modo nec in via ad hanc etiam perfectissimam unionem videtur necessarius.

Huic dubitationi (salva peritorum sententiā) Quid per respondere possumus, illapsum illam de quo lo- hor cil- quimur, esse omnino necessarium, ut faciat Deus lapsum ipsum praesentem in actu primo poren[ti]ū, ut pos- sit esse objectum proportionatum huic f[ac]ultate & supernaturali Unioni, que nihil aliud est, quam Deus in perceptio experimentalis & immediata DEI per arcum amplexum & deosculacionem mutantur inter DEUM & animam ejus sponsam: qui quidem amplexus, sive perceptio DEI experimentalis, non potest fieri nisi ipso DEO praesente. Per hunc autem illapsum DEUS se demittit, ac sit praesens intellectui & voluntati, non ita ut intellectus eum perspicue & quidditativer cognoscatur, quāvis eius praesentiam (hoc est DEUM sibi esse praesentem) voluntatemque sub ratione summi boni alientem & amplexantem non ignoret; voluntati vero immediate DEUS conjungitur, quia voluntas in hac unione superreditur intellectum, ac eo foras manente, ipsa suo acumine, amato immediatus unitur, eumque manifeste percipit, ac cum eo sit unus spiritus.

Neque obest, DEUM esse alias ratione sue immensitatis & animæ, & ejus potentis praesentem: quia DEUS ratione istius praesentie sive penetrations non dicitur propriè unitus, neque animæ essent, neque ejus potentis, ut jam anteā diximus: quia DEUS mentibus nostris inest tantum, ut principium effectivum naturale, sicut & omnibus aliis rebus naturalib[us] dicitur esse praesens; qua ratione non potest esse objectum proportionatum: ut ad istam Unionem, quæ supernaturalis est, & multo minus ad hanc, de qua tractamus, Unionem, sive ad visionem beatam. Oportet igitur est, ut præter hanc praesentiam, alia ipsius DEI inquiramus, in qua DEUS fit praesens potius. Exco[n]ciari autem alia non potest, nisi ea qua sit per ipsum illapsum.

Hoc autem ex eo confirmari facile potest: quia ut iutiorum anima unitur DEO, per gratiam habitualem, natureque divina facit particeps, non sufficit DEUM ratione immensitatis esse ei in imme- praesentem, sed ultra erit desideratur novus DEI illapsum, vel quod novo modo animæ illabatur, nempe ut principium supernaturale: unde non esse illa uno genere perfecta neque supernaturalis, si tantum DEO ratione immensitas praesenti anima per gratiam jungatur. Pari ignari modo non sufficit, quod DEUS ratione sue immensitas sit inimicu[m] & quasi habitu altera praesens potentis cognoscitivis, ut sit objectum vel visionis beatæ in partia, vel hujus unionis felicissimæ in via, cum sit hac praesentia improportionata, & inferioris ordinis. Necessario igitur constituenda est alia DEI praesentia magis proportionata, & ordinata supernaturale, quæ possit ut objectum unitri visionis vel contemplationi fruitiva.

D[omi]n[u]s au[tem] ut objectum supernaturale, non potest esse praesens intellectui viatorum, nisi per aliquem illapsum, non quidem illum, quem hincit[ur] lenitus in effentia animæ; quia iste presupponitur in Beatis ante gloriam adiunctionem, cum in via grata supernaturalis infunditur. Constituendum igitur est nouus illapsum DEI praexistentis in effentia animæ.

ratione gratiae habitualis, ut eo medio manifestetur potentias in ratione objecti supernaturalis & beatifici.

Dices : DEUS est intimè præsens in essentia animæ, ratione gratiae habitualis, ut auctor supernaturalis omnis boni; sufficit igitur quod DEUS elevet medio lumine gloriae potentias, ut ipsum in essentia animæ existentem attingant, clarèque videant ac consequantur.

Respondere, hunc modum attricendi DEUM in gloria absque novo illapsu videri valde probabilem: nam sive DEUS illapsu suo condescendat ad potentias, sive elevet illas ad seipsum, non video aliquid neque apud Patres, neque apud Doctores Scholasticos reprobantem hunc vel illum dicendi modum: quod etiam suo modo applicari potest huic Unioni; in qua sive dicamus DEUM elevate potentias, ut eum in fundo vel essentia animæ se manifestent contemplentur, ac ei suavisima unione jungantur; sive DEUM illabi poterit, eisque se præsentem reddere, utrumque dicendi modum approbat S. Bernardus Serm. 31. in Cant. ubi supra.

Adhuc autem si res aliud consideretur, unio illa DEI in ratione objecti cum intellectu & voluntate Beatorum, verè illapsu dicendum est: quia sicut in animæ essentia, ratione infusionis gratiae, DEUS illabi dicitur, eò solum quod ibi incipiat esse novo modo, ut principium inquam supernaturale, cum antè esset etiam in anima ratione immensitas; pari etiam modo DEUS dicitur illabi de novo in ipsas potentias, quia in eis incipit esse intimè præsens, ac in ratione objecti supernaturalis immediatè unitus intellectui & voluntati Beatorum, ita ut lumine gloriae illustrati possint videare & amare DEUM. Eodem sermone Deus in via in ista unione supernaturali propriissime dicitur illabi in potentias: quia incipi ibi esse novo modo præsens, scilicet ut objectum supernaturale uniuersum intimè intellectui & voluntati, immediatè vero voluntati, cum qua reali coniunctione & dulcissimo amplexu copulatur.

Legend.
Biblioth.
Theolog.
nosc. do-
mici
Tom. 7.
lib. 7.
scđ. 4.
cap. 3. &
Theolog.
wyslic.
Philipp.
à SS. tri-
nit. 3.
part. Tra-
ctat. 1.
Discurs. 1

His igitur prælibatis, jam qua ratione DEUS animæ illabitur, ac eam ad hanc arduissimam Unionem trahat, breviter exponamus.

Animæ igitur omnino purgatae, ac præviis aliis dispositionibus præparatae DEUS illabitur, & potentiis cognoscitivis manifestatur unicuique secundum capacitatem quam habet.

Iste vero illapsus DEI præcipue fit in voluntatem, quantum conciете possum, nulla ratione DEUS in hac vita, etiam in hac perfectissima Unione intellectui illabitur; nam alias si in intellectu daretur illapsus, DEUS videretur clare & distinctè sicut est, quemadmodum contingit in gloria: nam illapsus iste divinus nihil aliud est, quam fieri DEUM præsentem secundum suam essentiam potentiis cognoscitivis in ratione objecti. Igitur si DEUS hac ratione illaberetur & uniretur intellectui, intellectus illum perciperet, ac eius essentiam clare intueretur. Quare iste illapsus DEI tantum sit in voluntate, unius enim in ista ineffabili & arcana unione immediatè secundum suam essentiam, ita ut voluntas eius amplexum & deosculationem percipiat sub ratione omnis boni. Quare iste illapsus merito appellatur deosculatio sive ostensio divina facie sub ratione omnis boni: in hoc enim contactu voluntas percipit DEVUM ipsum, eam amore ineffabili compleatorem eodem sermone modo, quantum ad inti-

mam & immediatam cum voluntate unionem, ac in gloria.

Neque obstat, DEUM prius illabi voluntati quam intellectui, immo sine ulla illapsu in intellectu; nam licet intellectus in illo statu non sentiat illapsum similem sicut in statu beatitudinis percipit, pro statu tamen vita præsentis sufficit quod in intellectu precedat aliqua lux sive contemplatio, quæ omnino in caligine contingit: inuenit enim tunc DEUM ipsum in caligine, & voluntas suo acumine ingreditur, intellectu foras remaneat, (ut latè procedere cap. Observat. 5. premisimus) ad Sancta sanctorum, ubi à DEO misericorditer deosculatur, ipsa divinitus hunc contactu ac DEI sui amorolam præsentiam dogfuitante. Et licet intellectus ad interiora tabernaculi non ingrediatur, neque immediate ipsum DEUM videat; divisa tamen luce illustratus, clare & certè (saltem in initio, quo voluntas DEO ipsi immediate unitus) cognoscit voluntatem esse DEO ipsi immediate suavissimo amoris vinculo ac ineffabilis dulcedinis unitam, licet procedente unione, amoris excessus & torrens suavitatis, qui tunc percipitur, ejus operationem pro tempore, quo felicissima illa unitio perdurat, omnino suspendat & absorbeat.

De aliis vero operationibus intellectu, nempe de luce sive contemplatione antecedente & consequente istam unionem, inferius plenius disceremus. Interim de hac suavissima deosculazione, quam anima in sponsi brachii in hoc brevissimo tempore unionis percipit, Richardum in Psal. 4. differenter audiamus. Cum enim, inquit, caelestis ille sponsus sponsa sua, charitatis amplexione communigatur, & ad ejus osculum inclinatur, ad ejus attactionem subito caelesti quoadam dulcedine anima perfunditur, quam quidem sentiri potest, sed nulla sermonis latitudine explicare potest. Ille enim divinorum laborum fatus distillans, sicut sponsa labii fortis expressus, incipit distillare dulcedinem, & emanare juventatem. Influenit itaque ille caelestis juventus dulor incipit primò quidem sponsæ interiora replere, postmodum autem usque ad os effluere, tandem vero per labia emanare in tantum, ut a sponso suo sciam audire mereatur. Mel & lac sub lingua tua, fatus distillans labia tua; et quod ex abundantia cordis os loquatur.

Gerson vero Tom. 3. in Cant. Confid. 3. brevit, sed magis ad nostrum propositum, osculum DEI sequentibus verbis delcripti: Osculum sponsi vel osculatio, est dignissima impressio cuiusdam suavitatis & intima consolacionis per illapsum secretum in animam. Et intrat: Et in ista præsenti DEVIS gerit amicitiam erga animam sanctam, quia communica atque sibi seipsum, & amorem suum, & dona sua ad frumentum, &c. Hactenus de Unione ista ex parte DEI animam sibi unitientis & deosculantantis, jam ad Unionem modum ex parte animæ sermonem nostrum convertamus.

C A P V T XII.

De modo istius Unionis ex parte anime.

QUALIS vero sit ista ineffabilis unio ex parte animæ, non incongrue Joannes Geron loco jam citato, sponsi & sponsæ amores describet, declaravit dicens: Amor exppositus in Cant. cantrorum, fructu DEI, vel osculatio oris nominatur aperte, non solum habitualis & tepida, sed actualis, ser-